

# Obsah

|   |           |
|---|-----------|
| <b>Předmluva (M. Hájek)</b>   | <b>9</b>  |
| <b>Úvod (M. Hájek)</b>  | <b>11</b> |
| <b>1 Nemoci průdušnice a velkých dýchacích cest (M. Marek)</b>  | <b>15</b> |
| 1.1 Embryogeneze tracheobronchiálního stromu  | 15        |
| 1.2 Anatomické poznámky   | 15        |
| 1.3 Nemoci trachey a velkých dýchacích cest   | 17        |
| 1.4 Anamnéza, fyzikální vyšetření, klinické projevy   | 22        |
| 1.5 Endoskopické vyšetření  | 24        |
| 1.6 Naše vlastní zkušenosti   | 27        |
| 1.6.1 Benigní jizevnaté ev. kombinované stenózy trachey a velkých dýchacích cest  | 27        |
| 1.6.2 Maligní postížení trachey a velkých dýchacích cest  | 30        |
| 1.6.3 Benigní nádory trachey a velkých dýchacích cest   | 31        |
| 1.7 Vyšetření skupiny nemocných po intubaci bez klinických projevů stenózy  | 31        |
| 1.8 Doporučený postup při jednotlivých typech poškození a prognóza nemocných  | 32        |
| <b>2 Nové poznatky a možnosti, informace lékařů a rady pacientům po umělé ventilaci a s trvalým vstupem do dýchacích cest (J. Drábková)</b> | <b>35</b> |
| 2.1 Riziko a stupeň rizika  | 36        |
| 2.1.1 Tracheomalacie  | 36        |
| 2.1.2 Progresivně se zužující jizevnaté stenózy trachey   | 36        |
| 2.1.3 Stenty  | 38        |
| 2.2 Kazuistiky  | 39        |
| 2.3 Typické komplikace časné i pozdní   | 42        |
| 2.3.1 Výskyt a charakteristika komplikací   | 43        |
| 2.3.2 Soubory a charakteristiky pacientů  | 43        |
| 2.4 Pacienti a umělá plicní ventilace   | 44        |
| 2.5 Diagnostika a diferenciální diagnostika   | 46        |
| 2.6 Nutnost zajištění dýchacích cest u pacientů s dostatečným spontánním dýcháním   | 51        |
| 2.7 Trvalá tracheostomie z hlediska praktického lékaře a pacienta   | 52        |
| 2.7.1 Postup při dechové nedostatečnosti u pacientů po laryngektomii s trvalou tracheostomickou kanylu                                      | 53        |
| 2.7.2 Postup při dechové nedostatečnosti u pacientů s tracheostomickou kanylu bez laryngektomie   | 53        |

|            |   |           |
|------------|---|-----------|
| 2.8        | Základní zásady vyšetřování   | 54        |
| 2.9        | Náhrada nedostatečného dýchání  | 56        |
| 2.9.1      | Informace pro pacienty  | 56        |
| 2.10       | Stenózy průdušnice z hlediska praktického lékaře a pacienta                             | 57        |
| 2.10.1     | Malacie tracheální stěny s dyskinezí  | 57        |
| 2.10.2     | Jizevnaté pevné stenózy   | 57        |
| 2.10.3     | Změna hlasu   | 58        |
| 2.10.4     | Kožní jizva po tracheostomii  | 58        |
| 2.10.5     | Stenózy trachey   | 59        |
| 2.11       | Anesteziologické postupy při úpravě anatomie a funkce trachey                           | 60        |
| 2.11.1     | Poruchy a následná úprava anatomie a funkce trachey                                     | 61        |
| 2.11.2     | Úkoly anesteziologa   | 61        |
| 2.11.3     | ASA-hodnocení   | 63        |
| 2.12       | Stručná anesteziologická charakteristika  | 64        |
| 2.12.1     | Myasthenia gravis   | 64        |
| 2.12.2     | Mozkolebeční poranění   | 64        |
| 2.12.3     | Vigilní kóma, perzistentní vegetativní stav, apalický stav                              | 64        |
| 2.12.4     | Chronická obstrukční plicní nemoc   | 65        |
| 2.12.5     | Omezené plicní funkce po ARDS   | 65        |
| 2.13       | Kombinace stenózy s dyskinezí trachey   | 65        |
| 2.13.1     | Úkoly anesteziologa   | 66        |
| 2.14       | Anestezie či monitorovaná sedace pro fibroskopické vyšetření trachey a hlavních bronchů | 67        |
| 2.14.1     | Fibroskopie při hraniční světlosti trachey  | 68        |
| 2.14.2     | Fibroskopie u pacientů na ventilátoru   | 68        |
| 2.14.3     | Fibroskopie cestou tracheostomické kanyly   | 69        |
| 2.14.4     | Ošetření granulací  | 70        |
| 2.15       | Anestezie pro rekonstrukční výkony  | 70        |
| 2.15.1     | Dostatečnost dýchání, spontánní dýchání   | 71        |
| 2.16       | Rizikové momenty při operacích stenózy trachey z hlediska anesteziologa                 | 72        |
| 2.16.1     | Rozdílné momenty podle umístění stenózy trachey   | 72        |
| 2.17       | Rekonstrukční výkony při tracheoezofageální píštěli z hlediska anesteziologa            | 74        |
| Literatura |   | 75        |
| <b>3</b>   | <b>Zkušenosti s chirurgickou léčbou trachey (J. Vomela)</b>                             | <b>77</b> |
| 3.1        | Zúžení průsvitu průdušnice  | 78        |
| 3.1.1      | ORL a pneumologie   | 79        |
| 3.1.2      | Intenzivní péče   | 79        |
| 3.1.3      | Radiodiagnostika  | 79        |

|   |            |
|---|------------|
| <b>P</b> 3.2 Terapie nemocných s tracheální stenózou . . . . .  | 80         |
| 3.2.1 Stenty . . . . .  | 81         |
| 3.2.2 Aplikace tepelné energie . . . . .  | 82         |
| 3.2.3 Elektrokoagulace . . . . .  | 82         |
| 3.2.4 Brachyradioterapie . . . . .  | 82         |
| 3.2.5 Chirurgická resekce trachey . . . . .   | 83         |
| xii 3.3 Tracheální trauma . . . . .   | 87         |
| ne 3.4 Vlastní soubor . . . . .   | 88         |
| těchto 3.4.1 Resekce primární etáže tracheálního kmene . . . . .                                      | 89         |
| A proto 3.4.2 Urgentní indikace invazivního výkonu na průdušnici . . . . .                            | 90         |
| sve zkuš 3.4.3 Tracheoezofageální píštěl . . . . .  | 93         |
| Brna 3.4.4 Chirurgické resekční výkony na distálním konci trachey . . . . .                           | 94         |
| Mys 3.4.5 Jiné patologické léze trachey . . . . .   | 94         |
| Literatura . . . . .  | 95         |
| <b>4 Zkušenosti s chirurgickou léčbou trachey (S. Haruštiak; ze slov. přel. K. Pokorná) . . . . .</b> | <b>97</b>  |
| 4.1 Strategie chirurgické léčby tracheálních stenóz . . . . .   | 97         |
| 4.1.1 Strategie na základě lokálního nálezu . . . . .   | 98         |
| 4.1.1 Strategie na základě klinického stavu pacienta . . . . .  | 98         |
| 4.2 Vlastní zkušenosti se segmentální resekcí trachey . . . . .                                       | 99         |
| 4.3 Vlastní zkušenosti s rekonstrukcí trachey T-kanyoulou . . . . .                                   | 102        |
| 4.4 Vlastní zkušenosti s tracheoezofageální píštělí . . . . .   | 105        |
| 4.5 Ventilace během rekonstrukčního výkonu na trachey . . . . .                                       | 106        |
| 4.6 Soubor operovaných pacientů a diskuse . . . . .   | 106        |
| 4.7 Závěr . . . . .   | 109        |
| <b>5 Zkušenost s operacemi na průdušnici z let 1978–1999 (M. Hájek)</b> . . . . .                     | <b>111</b> |
| 5.1 Stenózy průdušnice . . . . .  | 112        |
| 5.2 Získané tracheoezofageální píštěle . . . . .  | 121        |
| 5.3 Nádorové léze . . . . .   | 123        |
| Literatura . . . . .  | 124        |
| <b>Rejstřík</b> . . . . .   | <b>127</b> |

Kteri jiní učinně posouhali v ziskávání zkušeností a v rozvíjení této složité a pro pacienty extrémně rizikové problematiky. Přejeme si, aby tato publikace přispěla k lepší informovanosti lékařů, kteří se s ní seznámí, a aby pomohla k záchraně dalších životů v kritickém ohrožení.